

Handläggare
Annelie Sjöberg
Tfn: 08-508 25 008

Till
Socialnämnden
2018-02-20

Stödmaterial för barnrättsperspektiv inom socialtjänsten

Förvaltningens förslag till beslut

1. Socialnämnden godkänner stödmaterialiet för barnrättsperspektiv inom socialtjänsten och planen för implementering.
2. Socialnämnden överlämnar stödmaterialiet till stadsdelsnämnderna.

Gillis Hammar
Förvaltningschef

Veronica Wolgast
Avdelningschef

Sammanfattning

Föreliggande stödmaterial har tagits utifrån uppdrag i budget 2017 om att etablera rutiner för arbetet med barnkonsekvensanalyser och barnchecklistor och för barns delaktighet och inflytande.

Stödmaterialiet riktar sig till samtliga verksamhetsområden inom socialtjänsten, med undantag av äldreomsorgen. Det utgör grunden för det arbete med barnrättsperspektiv som alla berörda inom stadens socialtjänst ska genomföra. Stödmaterialiet utgår från *Program för barnets rättigheter och inflytande i Stockholms stad 2018-2022*. Stödmaterialiet består av tre kapitel: barnets rätt till delaktighet, att beakta barnets bästa och samverkan. Det ingår även en bilaga med goda exempel från Stockholms stad. Inom ramen för implementeringsarbetet kommer stadsdelsförvaltningarna att erbjudas stöd såsom nätverk, utbildningar samt gemensam uppföljning.

Bakgrund

I Stockholms stads budget för 2017 fick socialnämnden och stadsdelsnämnderna i uppdrag att:

- *Etablera rutiner för arbetet med barns delaktighet och inflytande i enlighet med strategin för barnets rättigheter och inflytande i Stockholms stad.*
- *Etablera rutiner för arbetet med barnkonsekvensanalyser och barnchecklistor i enlighet med strategin för barnets rättigheter och inflytande i Stockholms stad.*

Den 11 december 2017 beslutade Kommunstyrelsen om *Program för barnets rättigheter och inflytande i Stockholms stad 2018-2022*

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för stadsövergripande frågor. Förvaltningsgruppen har behandlat ärendet 14 februari 2018 och funktionshinderrådet har haft möjlighet att behandla ärendet 15 februari 2018.

Ärendet

Uppdragets genomförande

Stödmaterialet har tagits fram av en grupp inom avdelningen för stadsövergripande sociala frågor. Under våren och försommaren genomfördes med hjälp av chefer och från stadsdelsförvaltningarna en inventering av behov och insamling av synpunkter.

Barnrättsperspektivet och arbetet med att ta fram ett stödmaterial diskuterades på nätverksmöten inom verksamhetsområdena för vuxen respektive barn och unga. Ett av de önskemål som framkom var att stödmaterialet skulle vara gemensamt för alla verksamhetsområden, för att skapa en gemensam grund att stå på. Det efterfrågades också goda exempel från staden. Utifrån inventeringen togs ett utkast fram som skickades ut till stadsdelsförvaltningarna och stadens barnombudsman för möjlighet till synpunkter. De juridiska förutsättningarna stämdes av med juridiska avdelningen, stadsledningskontoret och föreningen *Maskrosbarn* granskade utkastet. Stödmaterialet reviderades sedan utifrån stadsdelsförvaltningarnas, stadens barnombudsmans, juridiska avdelningens, stadsledningskontorets och *Maskrosbarns* synpunkter.

Innehåll i stödmaterialet för barnrättsperspektiv inom socialtjänsten

Utgångspunkten för stödmaterialet är *Program för barnets rättigheter och inflytande i Stockholms stad 2018-2022*. Stödmaterialet är riktat till samtliga verksamhetsområden inom socialtjänsten, med undantag från äldreomsorgen, och utgör grunden för det arbete med barnrättsperspektiv som ska genomföras. Att alla utgår från samma grundmaterial ökar sannolikt samsynen och underlättar samverkan i ärenden där barn berörs direkt eller indirekt.

Metoder och modeller som riktar sig specifikt till vissa verksamhetsområden omnämns inte i någon större utsträckning i stödmaterialet.

Stödmaterialet för barnrättsperspektiv inom socialtjänsten består av tre huvuddelar.

1. Barnets rätt till delaktighet.
2. Att beakta barnets bästa (barnkonsekvensanalyser och barnchecklistor.
3. Samverkan.

I stödmaterialet finns även goda exempel från Stockholms stad. Exempelen ska tjäna som inspiration för det egna arbetet.

Implementering

Stadsdelsförvaltningarna kommer att erbjudas stöd i sitt implementeringsarbete.

Ett nätverk med särskilt utsedda representanter, ”barnrättssamordnare”, från varje stadsdelsförvaltning ska inrättas i staden. Barnrättssamordnarna ska få stöd i att ta fram en plan för implementering av stödmaterialet och barnrättsperspektiv i respektive stadsdelsförvaltning.

En uppstartskonferens för chefer och medarbetare inom alla berörda verksamhetsområden kommer att genomföras den 12 mars. Socialborgarråd Åsa Lindhagen, Stockholms stads barnombudsman Agneta Widerståhl och seniorprofessor Elisabet Näsman kommer att tala om barnets rättigheter. Socialtjänst- och funktionshinderinspektörer kommer att belysa barnrättsperspektivet utifrån sina granskningar. En genomgång av stödmaterialet kommer att göras och det kommer att ges utrymme till diskussioner om det fortsatta arbetet. Deltagarna kommer att få möjlighet att lyssna på

och träffa de kollegor i staden som finns med i stödmaterialets del med goda exempel

Medarbetare och chefer inom berörda områden inom socialtjänsten kommer under året att erbjudas utbildningar i att samtala med barn och om att beakta barnets bästa.

Uppföljning kommer att ske genom dialog med nätverket för barnrättssamordnare.

Jämställdhetsanalys

Uppdraget rör alla barn och alla barn oavsett kön ska behandlas på samma sätt. Det kommer att ses över hur jämställdhetsaspekterna i uppdraget kan följas upp på ett bra sätt.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Svensk rätt är tydlig med att ett barn ska betraktas som en egen individ med fullt människovärde och unika kunskaper och erfarenheter. Specifika behov och intressen ska beaktas vid beslut som berör barnet. Det räcker inte med allmänna föreställningar om vad som skulle vara bra för barn i en viss ålder eller av ett visst kön. Varje barn har rätt att få del av sina rättigheter.

Kommunfullmäktige i Stockholms stad antog 2017 *Program för barnets rättigheter och inflytande i Stockholms stad 2018-2022*. Det ska stödja alla stadens verksamheter i arbetet med att leva upp till FN:s barnkonvention och den lagstiftning som finns i Sverige. Programmet ligger till grund för stödmaterialet om barnrättsperspektiv inom socialtjänsten.

Föreliggande stödmaterial ska bidra till en förståelse för hur ett aktivt arbete med FN:s konvention om barnets rättigheter kan genomföras inom socialtjänstens olika verksamhetsområden.

Av stadens budget 2018 framgår att socialförvaltningen ska stötta stadsdelsförvaltningarna att implementera rutiner för att säkerställa att hänsyn tas till barnperspektivet i ärenden där en förälder eller vårdnadshavare aktualiseras hos socialtjänsten. Vidare ska socialförvaltningen bistå stadsdelsförvaltningarna i arbetet med att utveckla former för hur barns kunskaper och erfarenheter kan tas tillvara, både i det enskilda ärendet och på strategisk övergripande nivå.

Att utveckla arbetssätt är dock ett långsiktigt arbete. Därför har förvaltningen gjort en övergripande plan för hur arbetet med att integrera ett barnrättsperspektiv i socialtjänsten ska genomföras.

Genom att stödmaterialet implementeras i stadsdelsnämnderna kommer barnrättsperspektivet inom stadens socialtjänst att stärkas.

Uppdraget fokuserar på att utveckla bedömningar av barnets bästa samt barnets rätt till delaktighet i frågor inom socialtjänsten som påverkar dem direkt eller indirekt. Barns rätt till delaktighet och övriga rättigheter förväntas därför påverkas positivt av uppdraget, både på individ- och på gruppnivå. Störst genomslag för barnen kommer förmodligen att ske på sikt när modellerna är väl implementerade i alla verksamheter.

Bilagor

1. Stödmaterial för barnrättsperspektiv inom socialtjänsten.